



T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/4006
SK-13

Sayı : 44697349-610.01/82214
Konu : İzmir Milletvekili
Sayın Kamil Okyay SINDIR'ın
yazılı soru önergesi

02 Kasım 2018

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 11.10.2018 tarihli ve 43452547-120.07-E.365625 sayılı yazınız.

İzmir Milletvekili Sayın Kamil Okyay SINDIR'ın 7/4006 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

M. Cahit TURHAN
Bakan

EK :1) Cevap formu ve eki (6 Sayfa)





T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN KAMİL OKYAY SINDIR'IN
7/4006 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVABI**

Hızlı Geçiş Sistemi (HGS), Türkiye Cumhuriyeti içerisindeki tüm Boğaz Köprüleri ve Otoyol geçişlerinden alınan geçiş ücretlerinin radyo frekansı ile tanımlama sistemi üzerinden biletsiz veya temassız şekilde sürücülerden tahsil edilmesi sistemidir.

Yurttaşlar için bekleme ve trafik sorunlarının önüne geçilen bu sistem beraberinde başka sıkıntıları da meydana getirmektedir. Ne kadar mükemmel olursa olsun teknolojilerin zaman zaman kesintiye uğrayabilecek, hata yapabilecek uygulamaların bir bütünü olduğu gerçeği vardır. Basında yer alan ve tarafımıza iletilen şikayetler içerisinde HGS bakiyesinde ücret olmasına karşın, ücretin bakiyeden düşmeyerek sürücülere ceza geldiği yönündedir.

Bu bağlamda;

SORULAR:

1. Ülkemizde hangi güzergahlarda ne kadar ücretli otoyol vardır? Bu otoyolların güzergahlar bazında geçiş ücretleri nedir? Son beş yıl içerisinde geçiş ücretlerindeki fiyat artış oranları nedir?

2. Ülkemizde bulunan otoyollardan aylık geçiş sayıları ne kadardır? Bu geçişlerin ne kadarı ihlalle geçiştir?

3. İhlaller karşılığında kesilen ceza tutarı ne kadardır? Bu cezaların ne kadarı tahsil edilmiştir? Ne kadar kişi Hükümetinizin çıkarmış olduğu ceza indiriminden faydalanmıştır?

4. Önergenin verildiği tarih itibarıyla tahsil edilmemiş köprü, otoyol, tünel vb. geçiş ücretleri ne kadardır?

5. Otoyol geçişlerindeki aylık bazlı araçların türleri (otomobil, minibüs, otobüs, kamyon, kamyonet ve tır bazında) nedir? Hangi otoyol güzergahlarında bu tür araçlardan ne kadar ücret tahsil edilmektedir?

6. İhlalle geçişlerin ne kadarı otomobillere, minibüslere, otobüslere, kamyonlara, kamyonetlere ve tırlara aittir? Bu ihlalle geçişlerin araçların türleri bazında ceza tutarı nedir?

7. Sistemden kaynaklanan arızalar nedeniyle bakiyesinden ücret tahsil edilmeyen, geçiş ihlali olan ve/veya cezai işlem uygulanan araç sayısı nedir? Sistemden kaynaklı arızalar nedeniyle yapılan itiraz sayısı nedir? Bu itirazların kaçını için işlem yapılmıştır? Yapılan işlemler nelerdir? Bu itirazların kaçını kabul edilmiş ve ceza durumları iptal edilmiştir?



T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

8. Önergenin verildiği tarih itibariyle, Köprü, otoyol, tünel gibi ücretli geçişlerden geçmediği halde aracına cezai işlem uygulanan araç sayısı nedir? Ücretli geçişlerden geçmediğini beyan eden kişiler hakkında yapılan işlem nedir? Kaçının başvurusu kabul edilmiş ve ceza durumları iptal edilmiştir?

CEVAPLAR:

Karayolları Genel Müdürlüğü tarafından işletilen ücretli otoyollar aşağıda belirtilmiştir.

- Avrupa Otoyolu (Mahmutbey-Edirne Kesimi),
- Anadolu Otoyolu (Anadolu İstasyonu-Akıncı Kesimi),
- Çukurova Otoyolu (Niğde-Mersin-Adana Batı Kesimi),
- Çukurova Otoyolu (Adana Doğu-Şanlıurfa Kesimi),
- İzmir Çeşme Otoyolu Kesimi ve
- İzmir Aydın Otoyolu Kesimidir.

Yap-İşlet-Devret (YİD) modeli ile yapılarak işletilen otoyollar ise;

- Kuzey Marmara Otoyolu (3. Boğaz Köprüsü Dâhil),
- Gebze Orhangazi İzmir Otoyoludur.

Bu otoyolların güzergâhlar bazında güncel geçiş ücretleri, Karayolları Genel Müdürlüğünün resmi internet sitesinde (www.kgm.gov.tr) yayımlanmaktadır.

2014 ve 2015 yıllarında KGM tarafından işletilen otoyol ve boğaz köprüleri geçiş ücretlerine zam yapılmamıştır. 2016 yılında otoyol ve boğaz köprülerine %16, 2017 yılında otoyollara %15, boğaz köprülerine ise %48 oranında zam yapılmıştır.

2018 yılında yapılan zam ise daha öncekilere göre farklılıklar içermekte olup araç sınıflarına ve coğrafi bölgelere göre düzenleme yapılmıştır. Yeni fiyat ayarlamasında, özellikle büyük şehirlerde toplu taşımayı özendirerek trafik sıkışıklığını azaltmak ve bunun sonucunda zararlı emisyon salınımını azaltarak doğayı korumak hedeflenmiştir. Bu çerçevede otomobil ağırlıklı 1. ve 2. sınıf araçlara daha yüksek, ticari faaliyet ağırlıklı ağır tonajlı 3., 4., 5. sınıf araçlara daha düşük veya bazı otoyollarda 3., 4., 5. sınıflara artış yapılmamıştır.

Boğaz Köprülerinde, 1. ve 2. Sınıf araç ücretleri ortalama %25, 3., 4. ve 5. sınıf araç ücretleri ortalama %10 oranında artırılmıştır.



T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Avrupa Otoyolu (Mahmutbey-Edirne Kesimi), Anadolu Otoyolu (Anadolu İstasyonu-Akıncı Kesimi), İzmir Çeşme Otoyolu ve İzmir Aydın Otoyolunda, 1. sınıf araç ücretleri ortalama %25, 2. sınıf araç ücretleri ortalama %15, 3.,4. ve 5. sınıf araç ücretleri de ortalama %10 oranında artırılmıştır.

Çukurova Otoyolu (Niğde-Mersin-Adana Batı Kesimi) ve (Adana Doğu-Şanlıurfa Kesimi), 1. ve 2. sınıf araç ücretleri ortalama %10 oranında artırılmış, 3.,4. ve 5. Sınıf araç ücretlerinde artış yapılmamıştır.

Boğaz Köprüleri ve Otoyollarda 6. Sınıf motosiklet ücretlerine artış yapılmamış olup, 2017 yılı ücretleri uygulanmaya devam edilmiştir.

Karayolları Genel Müdürlüğü tarafından işletilen otoyol ve boğaz köprülerinden 2017 yılında aylık geçen araç sayısı ortalama 39 milyon adettir. Aylık ihlalli geçiş sayısı ise ortalama 1,7 milyon adettir.

Ücret toplama sistemlerinden normal geçiş yapan araçların geçiş ücretlerinin tamamı tahsil edilmektedir. İhlalli geçiş yapan araçlara, araç sınıfına göre giriş çıkış yaptığı mesafe ücretinin 4 katı idari para cezası uygulanmaktadır. 2017 yılında ihlalli geçiş yapan 19.951.310 adet araç için 191.708.000.- TL idari para cezası uygulanmıştır. Bu cezalara ait tebligatların dağıtımını devam ettiğinden tahsilat miktarı 2019 yılında belli olacaktır. 2018 yılında ihlalli geçiş yapan araçların idari para cezası tebligatları ise henüz yapılmadığı için buradaki idari para cezaları ve geçiş ücretleri henüz tahsil edilmemiştir. Söz konusu idari para cezalarının tahsilatları Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yapılmaktadır. İhlalli geçiş yapan tüm araç sahipleri 10 kattan 4 kata indirilen ceza indiriminden faydalandırılmıştır. 2017 yılına ait kesimler bazında araç sınıflarına göre yıllık araç sayıları ve gelir bilgileri ise ekli tabloda gösterilmiştir.

Sistemden kaynaklı arızalar nedeni ile cezai işlem uygulanan araç sayısı çok azdır. Sistemden kaynaklı arızalar nedeni ile cezai işlem uygulanması ile ilgili bir durum tespit edildiğinde ya da araç sahibi tarafından bildirildiğinde gerekli incelemeler yapılarak idari para cezası iptal edilmekte ve sadece normal geçiş ücreti tahsil edilmektedir.

Plakaların kirli olması, sıfır rakamının ortasına vida denk gelmesi, plaka yazısının silik olması, kasıtlı olarak plakaların rakamlarının değiştirilmesi ya da sahte plakalar nedeni ile otoyoldan hiç geçmediği halde ihlalli geçiş cezası uygulanan araç sayısı oldukça azdır. İçişleri Bakanlığı ve TÜVTÜRK ile yapılan yazışmalar neticesinde standart dışı plakalar araç muayenelerinde ağır kusur kapsamına alınmış ve yol kontrollerinde de polis ve jandarma ekipleri tarafından sıkı takibe alınmıştır. Alınan bu tedbirler sayesinde standart dışı plakalı araç sayısında düşüş meydana gelerek bu tür mağduriyetler oldukça azaltılmıştır. Tüm bu tedbirlere rağmen otoyoldan geçmediği halde kendisine ihlalli geçiş cezası uygulanan araç sahiplerinin itirazı halinde, gerekli incelemeler yapılarak ihlalli geçiş cezaları ve geçiş ücretleri iptal edilmektedir.



T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Diğer taraftan yine Bakanlığımızca YİD modeli ile yapımı tamamlanarak hizmete açılan Avrasya Tüneli, İstanbul Boğazı altından TBM Tünel (Tunnel Boring Machine/Tünel Açma Makinesi) ile Asya-Avrupa ve Avrupa-Asya yakalarında çift yönlü olarak geçiş sağlayan erişim kontrollü bir karayoludur. Avrasya Tüneli'nin sözleşmesinde geçiş ücretleri; otomobiller için 4 \$+KDV, minibüsler için ise 6 \$+KDV olup, 01.07.2018 tarihinden 31.01.2019 tarihine kadar geçerli olacak olan tek yönde geçiş ücreti otomobiller için 23,30 TL minibüsler için ise 34,90 TL'dir.

Avrasya Tüneli'nin işletmeye açılış tarihi 22.12.2016 olup, bu tarihten 02.01.2017 tarihine kadar geçen sürede elde edilen 3.331.805 TL (KDV hariç) gelir tüm şehit ve gazi yakınları hesabına bağışlanmıştır. Sözleşmeye göre açılış tarihi olan 03.01.2017'den 31.01.2018 tarihine kadar tek yönde geçiş ücreti otomobiller için 16,60 TL minibüsler için 24,90 TL, yeni yıl ücreti kapsamında 01.02.2018 tarihinden 03.02.2018 tarihine kadar otomobiller için 21,00 TL minibüsler için 31,50 TL, Bakanlar Kurulu'nun 1 Şubat 2018 tarihli ve 11333 sayılı kararı ile KDV oranı %18'den %8'e düşürülmesi kararı sonrasında 03.02.2018 tarihinden 31.01.2019 tarihine kadar otomobiller için 19,20 TL minibüsler için 28,80 TL olarak tek yönde geçiş ücreti belirlenmiş olup, yine sözleşme hükümleri kapsamında yıl içerisinde döviz alış kurundaki artışın %5'i geçmesi sebebi ile en son belirlenen tek yön geçiş ücreti revize edilmiş ve söz konusu ücretler 01.07.2018 tarihinden 31.01.2019 tarihine kadar geçerli olmak üzere otomobiller için 23,30 TL minibüsler için ise 34,90 TL olarak belirlenmiştir.

Belirlenen tek yönde geçiş ücretlerine binaen açılışından günümüze kadar fiyat artış oranı yaklaşık olarak %40'dır.

Açılışından itibaren günümüze kadar Avrasya Tüneli'nden toplam geçiş sayısı 28.256.455 gün/araç olup, bu sayı 29.253.824 adet birim araca tekabül etmektedir (Birim araç: otomobilin birim araç karşılığı 1, minibüsün ise 1,5 birim araçtır). Bu geçişlerin 1.630.141 adedi ihlalli geçiştir. 2017 yılı için aylık bazda ortalama birim araç sayısı 42.027, 2018 yılı için 14 Ekim 2018 dahil olmak üzere aylık bazda ortalama birim araç sayısı 47.684 olup, açılışından itibaren 14 Ekim 2018 dahil olmak üzere aylık bazda ortalama birim araç sayısı 44.190'dır.

Avrasya Tüneli'nden yapılan ihlalli geçişlerden kesilen ceza tutarı 159.983.423,50 TL olup, bu tutarın 76.725.336,50 TL'si tahsil edilmiştir. Ayrıca, yasal takip süreci 15 gün olduğundan dolayı 1 Ekim 2018 tarihi dahil olacak şekilde 633.536 adet ihlalli geçişe uygulanan cezai işlem oranı 10 katından 4 katına düşürülmüştür.

Yasal takip süreci 15 gün olduğundan dolayı 1 Ekim 2018 tarihi dahil olacak şekilde Avrasya Tüneli için tahsil edilmemiş cezai işlem tutarı 83.258.092,00 TL'dir.



T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Avrasya Tüneli'nden otobüs, kamyon, kamyonet, tır vb. araçların geçişi yasaklı olup, Tüneli kullanabilecek olan araçlar binek otomobiller ve minibüslerdir. Avrasya Tüneli için açılışından itibaren yapılan toplam geçişlerin 25.997.141 adedi otomobil, 2.171.122 adedi ise minibüstür. Birim araç bazında düşünüldüğünde otomobilin birim araç karşılığı 1 birim iken minibüsün birim araç karşılığı 1,5 birim olduğundan dolayı toplam geçiş yapan birim araç sayısı 29.253.824'tür.

Yasal takip süreci 15 gün olduğundan dolayı 1 Ekim 2018 tarihi dahil olacak şekilde Avrasya Tüneli için ihlalli geçişlerin 1.188.804 adedi otomobil, 129.671 adedi ise minibüstür. Otomobil geçişlerine uygulanan toplam cezai işlem tutarı otomobiller için 137.635.973,10 TL, minibüsler için ise 22.347.455,40 TL'dir.

Avrasya Tüneli için Ulusal Ücret Toplama Sisteminden kaynaklanan talepler dışında sahte plaka, sehven işlemler vb. konularda konu başlıkları belirlenmiş olup, bu başlıklar üzerinden gelen talepler değerlendirilmektedir. Avrasya Tüneli açılışından itibaren 776 adet talep tarafımıza iletilmiş olup, bu taleplerin 419 adedi onaylanmıştır.

Onaylanan taleplere ilişkin cezai işlem uygulamasının kaldırılması/iade işlemleri gerçekleştirilmektedir. Eksik doküman nedeniyle reddedilen taleplere istinaden ilgili kullanıcılar ile iletişime geçilerek eksik evrakların tamamlanması talep edilmiştir/edilmektedir.

Avrasya Tüneli'nden geçiş gerçekleştirilmemesine rağmen sahte plaka, Ulusal Ücret Toplama Sisteminden kaynaklanan sorunlar vb. nedeniyle cezai işlem uygulanan araç sayısı 125 olup, bu geçişlerin 98 adedi onaylanmış ve cezai işlem uygulaması kaldırılmış/iade işlemi gerçekleştirilmiştir. 27 adet talebin değerlendirme süreci devam etmektedir.



KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

2017 YILI KESİMLER BAZINDA GELİR - ARAÇ SAYISI

KESİMLER	TAŞIT/GEL	1. Sınıf	2. Sınıf	3. Sınıf	4. Sınıf	5. Sınıf	6. Sınıf	TOPLAM
EDİRNE- İSTANBUL(MAHMUTBEY)	TAŞIT	66.067.168	12.100.955	2.500.766	7.540.642	189.294	278.227	88.677.052
	GELİR	180.809.782	40.124.928	13.872.440	62.637.687	2.130.522	169.816	299.745.175
İSTANBUL (ÇAMLICA) - ANKARA	TAŞIT	105.439.844	17.291.555	4.078.381	12.482.692	375.919	232.633	139.901.024
	GELİR	330.876.551	68.808.143	29.503.020	149.216.041	6.009.818	158.355	584.571.928
POZANTI- MERSİN -ADANA - (BATI KAVŞAĞI)	TAŞIT	15.304.047	2.134.901	1.038.992	4.689.743	228.014	19.466	23.415.163
	GELİR	63.033.301	11.923.507	9.171.669	54.418.902	3.090.520	10.284	141.648.183
ADANA DOĞU- İSKENDERUN- ŞANLIURFA	TAŞIT	15.246.301	2.842.130	1.237.465	6.527.133	249.769	11.325	26.114.123
	GELİR	62.398.826	13.907.473	9.660.794	79.701.299	3.776.470	7.452	169.452.314
İZMİR- ÇEŞME	TAŞIT	8.137.404	606.913	88.486	135.955	8.319	8.828	8.985.905
	GELİR	21.368.940	1.976.592	356.955	750.147	63.933	7.894	24.524.461
İZMİR- AYDIN	TAŞIT	16.665.820	2.405.702	854.420	1.819.338	68.081	23.585	21.836.946
	GELİR	47.897.333	8.504.421	3.862.558	12.223.113	541.199	19.522	73.048.146
15 TEMMUZ ŞEHİTLER KÖPRÜSÜ	TAŞIT	68.268.214	5.159.734	1.531.444	76.214	580	1.689.842	76.726.028
	GELİR	183.103.986	17.066.137	10.511.928	859.047	12.133	786.056	212.339.287
FSM KÖPRÜSÜ	TAŞIT	63.554.906	8.627.896	188.279	101.082	6.433	204.834	72.683.430
	GELİR	222.816.916	35.720.131	1.658.568	1.975.819	193.740	341.382	262.706.556
OTOYOL TOPLAMI	TAŞIT	226.860.584	37.382.156	9.798.510	33.195.503	1.119.396	574.064	308.930.213
	GELİR	706.384.733	145.245.064	66.427.436	358.947.189	15.612.462	373.323	1.292.990.207
KÖPRÜLER TOPLAMI	TAŞIT	131.823.120	13.787.630	1.719.723	177.296	7.013	1.894.676	149.409.458
	GELİR	405.920.902	52.786.268	12.170.496	2.834.865	205.873	1.127.438	475.045.843
GENEL	TAŞIT	358.683.704	51.169.786	11.518.233	33.372.799	1.126.409	2.468.740	458.339.671
TOPLAM	GELİR	1.112.305.636	198.031.332	78.597.932	361.782.054	15.818.335	1.500.761	1.768.036.049

